

Tri želje

gotovo vsakega človeka se glase: zdravje, dolgo življenje in bogastvo, ali oboje poslednje morno doseči le tedaj, ako posedujemo prvo, namreč zdravje. Zato je ravno sedaj v

Skoda po povodnji v ptujskem okraju je ogromna. V Halozah so napravili plazovi veliko škodo, voda je odnesla veliko število občinskih mostov, brvi in drugih objektov. Pesnica in Dravinja, Rogoznica in Gravena so poplavile velikansko ozemlje, voda je vdrla v hiše in gospodarske posejave, v kleteh pridrla je voda v gotovost v zemlji zakopan krompir in repa. ... škoda je ozimino ali odnesla rodovito zemljo. Tudi Drava je nadaljevala posebej pri Sv. Marku, Sv. Marjeti in proti Obrežu in Središču svojo strašno uničevalno delo. V Ptuj samem je voda vdrla v mesto ter napolnila občutno škodo po h... ki leže nizko ob Dravi. Stavbeniku Denku je uničila poldrugi vagon cementa. Dravska dolina je izgledala kot velikansko jezero — 30 km dolgo in 3 km široko. Ko se je voda otekla, je bil pogled na upostošeno pokrajino neravnost strašen. Velika je zlasti škoda, povzročena na cestah... Nova okrajna cesta preko ptujsko-gorskega klanca, katero so zgradili ... pred dvema letoma, v serpentinah, je skoraj uničena, ker je plaz odnesel polovico serpentina. Železniška proga Ormož—Ptuj je bila na več mestih razdrta, vendar se je posrečilo promet kmalu upostaviti. Posebno škodo so napravili plazovi. Omenili smo že uničenje ptujsko-gorske ceste; plazovi so zasuli tudi druge ceste, kot ono na Okič, kjer je voda zanesla na cesto oel vinograd. S plazovi so se selili celi gozdovi, sadonosniki in vinogradi v dolino, pri Majšpergu pa je odnesel hišo.

Preteklo nedeljo so se sestali v Ptuj okrajni glavni dr. Vončina, poslanec Vesenjaj, okrajni komisar Brenčič in ugotovili na podlagi došlih poročil povprečno škodo, ki se bo še komisijonelno prihodnji teden v sredo, četrtek in petek podrobno ugotovila.

Opustošenje v Slovenskih gorah.

V severnih Slovenskih gorah je povodnjav večje vode, so vendar tamošnji potoki tako narastli, da so zalili cele doline ter ponekod, n. pr. v Cerknici pri St. Ilju, ogrozili hiše in človeško življenje, tako da je moralo dospeti na pomoč vojaštvo iz Maribora.

Nova državna cesta St. Ilj—Velka je silno razrušena.

Dolgotrajni nalivi so na novi cesti, ki bi naj sprožila gorj del Slovenskih goric v Maribor, napravili škodo. Povsod, kjer je zemlja nasuta, je cesta zrušena. Ogromni plazovi so cesto mnogokje odnesli, na številnih krajih pa zopet teko zasuli, da niti peš ni mogoče iti po njej. Na črti od St. Ilja do Marije Snežne, kjer je cesta spojena s staro cesto Gornji Cmurek—Apsce—Radgona, je cesta uničena najmanj na 30 mestih. Od 14 km dolge proge je naliv odnesel ali zasul gotovo 2 do 3 km dolžine. Največ krivde leži v tem, ker inženirji pri nasipih niso dali zabiti prav nobenih pilotov ali drugih ovir. Škoda znaša samo na tej cesti par milijonov dinarjev. Spomladi leta 1926 bi se imela nova državna cesta izročiti prometu, a je sedaj vpražanje, kdaj se to izvrši. Tako so kraji ob Muri zopet odraščani od sveta.

V Mariboru in v mariborskem okraju

poplava ni bila tako silovita, kot drugod, dasiravno je napravila veliko škodo. Maribor je vsled visoke lege dobro zaščiten pred poplavo Drave, pač pa je naliv zadel kanal in voda se je razlila po ulicah ter napolnila kleti, kjer je povzročila občutno škodo. Hujše posledice je imelo delovanje za železnico. Na štirih mestih so plazovi pretrgali progo ter Maribor za nekaj časa popolnoma odrezali od prometa z drugimi kraji. Na progi Celje—Maribor je plaz zasul progo pri Ponikvi in Poljčanah, usod se je vsu ravno na tovarni vlak, ki je privozil miano kosodnega mesta. Uničenih je bilo več vagonov, človeških žrtev pa k sreči ni bilo. Progo Maribor—Dravograd je plaz razdril pri St. Lovrencu in osebni vlak je radi tega skočil s tira.

Povodenj v Savinjski in Sotelski dolini.

Celje in Savinjska dolina še ne pominjajo take poplave, kot je bila pretekli četrtek. K sreči je Savinja narastala samo v spodnjem teku, dočim v gornjem delu ni prestopila bregov. V Celju je voda udrila celo v Westenovo tovarno, kamor dosedaj še nikoli ni dospela. Hudo je razsejala tudi Voglajna, ki je preplavila celo Teharsko polje ter uničila polja in jih zesula s peskom.

V Sotelski dolini je povzročila povodenj pravo katastrofo. Posledice strašnega naliva so napravile ogromno škodo. Sotla je poplavila vodo, udrila v hiše, iz katerih so morali ljudje bežati, prekoračila je bregove v taki meri, da ljudje niti ne pominjajo enake povodnji. Potok Bistrica je stopil čez bregove, odnašal posestnikom razne barake in je v Podsveti preplaval celo most, tako da je bil promet za pol dneva nemogoč. Na okrajni cesti med Sv. Vidom in Planino je plaz zasul in odnesel tudi del okrajne ceste.

Iz ostalih krajev naše države

prihajajo enako obupna poročila o strahovitosti poplave. Velik del Zagreba je bil pod vodo. Sava je za Zagrebom porušila obrambne nasipe ter se razlila v širini več kilometrov. Okrog nasipov stoječe vasi je voda naravnost odplavila. V Dugem Selu je utonilo devet oseb, katerih je voda presenetila v hišah ter jim onemogočila rešitev.

Jugoslovanski klub za poplavljenice.

Površna ocenitev škode, povzročene na Stajerskem in v Prekmurju, presega svoto 100 milijonov dinarjev. Jugoslovanski klub se je takoj zavzel za poplavljenice kraje, ko je

pravi čas upozorenje, da se tudi neznatne znake vrstobola pokašljevanje, hripavosti, krčev ali nahoda in bolečin v udih ne sme zanemariti. Vedno in vedno slišimo hvaliti kot dobro, bolečine olajšujoče domače sredstvo in kosmetikum že skozi 27 let priljubljeni Fellerjev blagodišeči »Elsafluje«, tudi pri revmatičnih bolečinah. Močnejši in krepkejšega delovanja kot francosko žganje. 6 dvojnatih

dobil prva poročila o nesreči. Na seji je bila takoj določena deputacija poslancev Hohnjeca, Vesenjaja in Klekla, da so šli k notranjemu ministru Maksimoviču, k poljedelskemu ministru Miletiču ter k finančnemu in vojnemu ministru. Deputacija je svojo nalogo takoj izvršila. Ministre je zaprosila za takojšnjo denarno pomoč, za pomoč vojaštva pri popravilu poškodovanih cest, potov in mostov. Prosila je za večje izredne kredite krajem, občinam in posameznikom, ki so trpeli na svojem imetju vsled poplav. Poleg osebnega posredovanja so vložili nujne predloge na ministrski svet za nujno pomoč. Na podlagi izkušenj vsled povodnji pred leti so predlagali regulacijo Mure, Save, Drave in Sotle. Čim bodo poslanci Jugoslovanskega kluba dobili podatke o povodnji na Kranjskem, bodo storili enake korake za pomoč poškodovanim. Več storili je takoj odpotovalo v Slovenijo, da na licu mesta zberejo podatke o nastali škodi. Z ozirom na intervencijo Klekla, Hohnjeca in Vesenjaja za podporo poškodovanim krajem na Stajerskem in v Prekmurju, je notranji minister takoj nakazal velikemu županu za prvo nujno pomoč 200.000 din.

Strašno škodo bo nemogoče popraviti z denarno pomočjo. Predno si poškodovani kraji opomorejo, bodo pretekla leta. Vendar pa je dolžnost države, storiti vse, da se take katastrofe v bodoče preprečijo, ali pa vsaj omejijo. To se bo doseglo edino z vstrajno in sistematično regulacijo rek, zlasti v Sloveniji, ki vedno toliko trpi radi poplav in povodnji.

Poslanec Vesenjaj

je imel preteklo nedeljo v zadevi škode po povodnji razgovor z nekaterimi župniki v ptujskem okraju. Prosi vse župane in občinske komisije, da mu naznajo uradno cenitev škode po posameznih krajih na naslov: Vesenjaj Iv., Beograd, narodna skupščina.

Uradne ugotovitve škode

v posameznih okrajih naj pošlje občinski odborniki, župani in župniki v vsakem okraju pošljejo tudi našim poslancem dotičnih okrajev. Za posredovanja in nadaljne korake pri razpravah o proračunu, davkih, pomoči itd. je to gradivo brezpogojno potrebno. Zato prosimo posebej naše organizacije da storijo hitro in temeljito svojo nalogo.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Odstop prosvetnega ministra.

Politični položaj v Beogradu značilno osvetljuje kriza v vladni odnosno v radikalni stranki. Prosvetni minister Vukičević je podal demisijo, katero je Pašič sprejel, za zastopnika pa je imenovan sedanji minister za vere Miša Trifunović. Ostavka prosvetnega ministra je prišla nepričakovano ter je znak ostrih bojov, ki vladajo med posameznimi strujami v radikalni stranki. Vukičević je znan pristaša Ljube Jovanoviča in njegovo demisijo so smatrali nekateri kot novo zmago Pašiča. Imenovanje Trifunoviča za namestnika pa je bilo zanimivo, ker je Trifunović pristaša iste struje, kot Vukičević. Radličević so si demisijo razlagali po svoje, namreč, da je Pašič izpraznil prosvetno ministristvo za Radiča. Pašič je bil še do dne 17. t. m. odločno proti vstopu Radiča v vlado, nenadoma pa je svoje mišljenje spremenil.

Stjepan Radić — minister.

Odsklonilo stališče Pašiča proti vstopu Radiča v vlado je vzbudilo med radličevci nenavadno ogorčenje. Takoj so telefonirali v Zagreb in naslednje dni se je pojavil sam Radić v Beogradu. Šel je osebno k Pašiču in ga prosil, da konča žaljivo igro ter ga milostno sprejme v vlado. Izjavil je, da je pripravljen pristati na vse pogoje in sprejeti katerekoli ministristvo, samo da bi se ta neljuba zadeva končala. Z ozirom na to izjavo je Pašič sklical prvake radikalne stranke ter po posvetovanju izjavil, da nima ničesar proti Radičevemu vstopu v vlado, če se ho Radič držal od radikalov začrtanih navodil. Radić je bil s tem sklepom zadovoljen in sedaj, ko to pišemo, je imenovan najbrž že za prosvetnega ministra. Njegov vstop v vlado je znamenje, da ga hočejo radikalni popolnoma izigrati in onemogočiti. Kot minister bo izgubil zaupanje ljudstva; sedaj je namreč zagovarjal vse neuspehe svoje stranke s tem, da ni sam v vladi. Sedaj mu bo tak izgovor nemogoč, sam bo pa ravno toliko dosegel, kakor njegovi dosedanji ministri.

Nova kriza na vidiku.

Radikali so tako hiteli z rešitvijo krize, ker se jim zelo mudi v dvajsetinami, ki morajo priti še do konca tega meseca pod streho. Iz vladnih krogov se sliši, da bo skupščina po sprejetju dvajsetin odgodena.

Sigurno je, da je sedanja rešitev iz krize le začasna značaja. Radikali so mnenja, da se bo kriza v najkrajšem času zopet otvorila in takrat se bo temeljito reševalo vprašanje naše notranje politike. V radikalnem klubu samem vlada veliko nezadovoljstvo s sedanjo vlado. Najst radikalnih poslancev je poslalo predsedništvu kluba zanimivo pismo, v katerem ostro kritizirajo razmere v vladi. Ugotavljajo, da ministri delajo vse na svojo pest, ne da bi se ozirali na voljo kluba, dalje, da se v ministrstvih popolnoma nič ne dela, pač pa se uradno zabavajo z ženskami, ki so v uradih nastavljeni. Poslanci zahtevajo, da se nji-

ali 2 veliki specialni steklenici 65 din., 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice za 99 din., 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic za 250 din., že ob enem z zabojem in poštno razpošilja po povzetju ali proti plačilu vnaprej lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Hrvatska. — Posamezne steklenice Elsafluida po 10 din. v lekarnah in sorodnih trgovinah.

bove pritožbe pretresejo na seji kluba in se jih resno upošteva, ker je med volilci nastalo opasno gibanje proti dosedanjemu gospodarstvu v stranki.

VOLITVE NA ČESKEM.

Dne 15. t. m. so se vršile na Čehoslovaškem volitve v državni zbor in v senat. Volilni boj je bil silno srdit — kandidatne liste je postavilo 31 strank. Volitve so pokazale razveseljiv napredek katoliških strank pri vseh narodnih čehoslovaških države. Na Českem je bilo svobodnomiselno silno razširjeno in Ljudska stranka, ki je svobodnomiselni SLS, je imela po svoji ustanovitvi silno težko stališče. Neprestano so se svobodnomiselne stranke zaganjale v njo. Pri zadnjih volitvah so napravile vse stranke splošen napad na Ljudsko stranko, na pravde vse stranke ponesrečil. Stranka je napredovala za 10 mandatov — od 20 se je dvignila na 30 poslanskih mest — postala je tako tretja najmočnejša stranka v parlamentu ter bo imela tudi v vladni odločen vpliv. Tako je kulturni boj, katerega so po novih volitvah nameravale začeti svobodnomiselne stranke, na Českem za enkrat s sijajno zmago katoliške misli onemogočen. Na Slovaškem se je zelo ojačila slovaška ljudska stranka, ki stremi za avtonomijo Slovaške ter stoji na strogo katoliški podlagi. Preje je imela 11 mandatov, sedaj pa jih bo štela 25. Pri madžarski manjšini je zmagala madžarska krščansko-socialna stranka, pri Nemcih pa je nemška krščansko-socialna stranka takoj za socialisti. Zmagale so samo velike stranke, majhne stranke, katerih je bilo vse polno, pa so propadle brez mandatov. Nov parlament bo nudil sledečo sliko: Agrarna stranka 42 mandatov, komunisti 42, Čehoslovaška ljudska stranka 30, narodni socialisti 27, socialni demokratje 30 (dosedaj 52), narodni demokratje 12, obrtniki 12, slovaška ljudska stranka 25, nemška agrarna stranka 19, nemški socialni demokratje 19, nemški narodnjaki 10, nemški krščanski socialci 7, razne ogrske stranke 10 mandatov. Vlada bo ostala najbrž v rokah dosedanje vladne večine, takozvane »Petke«, ker jo je tvorilo pet najmočnejših strank.

VLADNA KRIZA NA POLJSKEM.

Poljska država se od ustanovitve sem nahaja v težavnem položaju. Gospodarske skrbi so najtrši oreh, na katerem si je še vsaka dosedanja vlada polomila zobe. Poljska industrija se nahaja v težkem položaju, ker jo tlačijo občutna nemška konkurenca, radi napetega razmerja do Rusije pa ne more pošiljati svojih izdelkov na vzhod, kjer bi imela drugače naravno tržišče. Poleg tega pa Poljsko silno obtežuje velikanska armada, za katero mora država plačevati ogromne vzdrževalne stroške. Dosedanji ministrski predsednik Grabski se je po svojem nastopu odločno lotil ozdravljenja nevdržnih gospodarskih razmer, toda načrt se mu ni posrečil in zato je podal dne 16. t. m. s celokupno vlado demisijo. Novo vlado bo sestavil dosedanji zunanji minister Skrzinski.

FASIZEM NA VRHUNCU MOČI.

V Italiji je dosegla moč fašizma vrhunec. Celokupno uradništvo je fašistovsko, vojska se nahaja pod kontrolo fašizma, z zakonom se prepovedana škodo vsa nefašistovska društva, zlasti delavska in končno si je sedaj vodja fašistov, Mussolini, še privoščil teko oblast, kot jo je imel dosedaj samo kralj. Po novem zakonskem načrtu o pravicah ministrskega predsednika bo imel ministrski predsednik sledeče pravice: Dnevni red v parlamentu mora odobriti ministrski predsednik. Kdor bi stregel ministrskemu predsedniku po življenju, tega čaka dosmrtna ječa. Kdor ga razžali z besedo, bo obsojen do 30 mesecev zapora. Ministri so odgovorni za svoja dejanja kralju in ministrskemu predsedniku. Kralj izvršuje svojo oblast po ministrskem predsedniku. — S tem je izročena vsa Italija oblasti in samovolji enega človeka — Mussolinija.

Prireditve.

Slomšek-Krekova proslava v Mariboru se vrši v nedeljo, 22. novembra t. l. ob 3. uri popoldne v Narodnem gledališču z zelo izbranim sporedom. Opozorjamo na to izredno prireditve vse prebivalce Maribora in okolice, da se je udeležiti. Čas je namenoma nastavljen na popoldne, da morajo priti k proslavi tudi okoličani. Cene v gledališču bodo kar najbolj zmerne. Vstopnice pa se morejo že sedaj naročiti pri Prosvetni zvezi v Mariboru, Aleksandrova cesta 6-I. in se bodo vsem naročnikom rezervirale. Okoliška društva naj organizirajo skupno udeležbo in prijavijo število udeležencev, ker bi se na morebitne prepozno došle prijave ne moglo ozirati. Poleg drugega zanimivega sporeda nastopi pri proslavi tudi dvukrat moški in ženski zbor Slovenskega pevskega društva Maribor z več izbranimi točkami, in bo že to lep užitek zase. Agitirajte torej za obilno udeležbo pri tej proslavi in udeležite se je v čim večjem številu!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Prvo adventno nedeljo, dne 29. t. m., vprizorimo velezanimivo igro »Žrtev spovedne molčečnosti.« Igra je prirejena po istoimenskem Spillmanovem romanu in je polna ganljivih prizorov. Začetek ob novem popoldnu in v polna ganjivih prizorov. Oglejte si jo, ne bo vam žal!